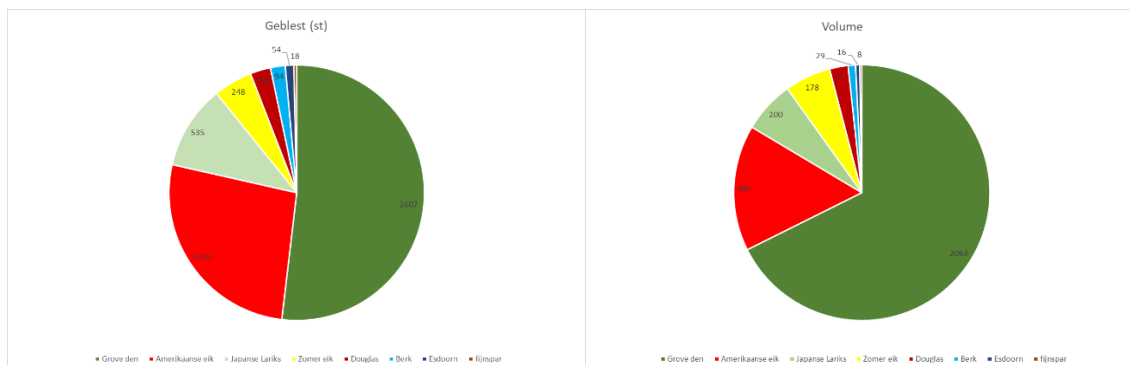

In de bovenstaande diagrammen is de dunning weergegeven in aantallen bomen per soort en het volume per soort. De verschillen tussen de twee diagrammen komt doordat het volume wordt bepaald door niet alleen het aantal maar ook door de diameter van de bomen die gedund worden. De Grove den in het gebied was vaak dikker dan bijvoorbeeld de Amerikaanse eiken die geselecteerd zijn. Dit doordat Grove den vaak wordt weggehaald voor een daar onder staande loofboom en de Amerikaanse eiken ook kleinere bomen in de onderlaag worden geselecteerd omdat de soort minder gewenst is.

Naast de reguliere dunning zijn er nog gevaarlijke bomen verwijderd, zijn er nieuwe bomen aangeplant, is de bosrand aangepakt in het kader van het nieuwe hoogspanningstracé en is er recent Douglas geveld die in het extreem natte jaar zijn doodgegaan. Deze laatste actie zal mogelijk volgende jaar tijdens de dunning nogmaals herhaald worden omdat een deel van de Douglassen nog steeds heel erg slecht staan.

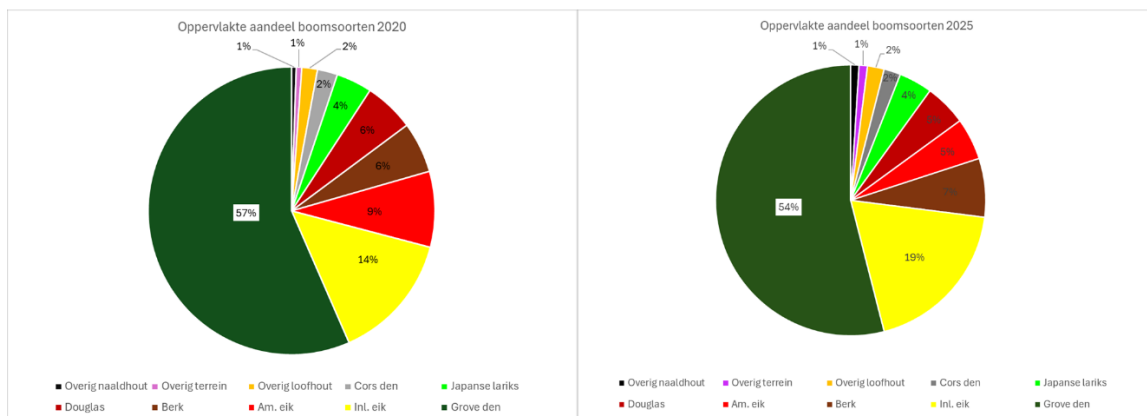
Effecten van het gevoerde beheer:

In het kader van de toename van biodiversiteit en klimaatadaptatie zijn er in het beheerplan doelstellingen geformuleerd over de toename van horizontale en verticale structuur in het bos en aanpassing van de boomsoortensamenstelling. In het geval van deze deelgebieden met name de toename van inheems loofhout. Om te bepalen wat de effecten zijn geweest op de samenstelling en de structuur van het bos is in 2025 de inventarisatie herhaald die eerder is uitgevoerd voor het opstellen van het beheerplan. In de onderstaande figuur is de boomsoortensamenstelling weergegeven op basis van kroonprojectie. De grootste verschuivingen zitten in Inlandse eik, Grove den en Amerikaanse eik. Een van de doelstellingen van het beheerplan is om inheems loofhout te laten toenemen. Bij de dunning zijn dan ook voornamelijk Inlandse eiken en Berken vrijgesteld waardoor deze nu meer oppervlakte aandeel bezetten. Dit is voornamelijk ten koste gegaan van Grove den en Amerikaanse eik. De Amerikaanse eik is tijdens de dunning veel geselecteerd omdat het een invasieve exoot is die ecologisch gezien minder bijdraagt. De Grove den is de meest voorkomende (naald)boomsoort en wordt dus relatief vaak geselecteerd als er een andere mengboomsoort aanwezig is, daarnaast was het wenselijk dat het aandeel loofhout zou toenemen. In het voorgaande stuk bij de uitgevoerde werkzaamheden is ook te zien dat er voornamelijk Grove dennen en Amerikaanse eiken zijn uitgedund. De totale verschuiving in boomsoorten samenstelling is ongeveer 7% wat voor een reguliere dunning vrij normaal is.

Na de dunning zijn er verspreid over het bos 1.500 nieuwe loofbomen geplant met een diverse samenstelling. De boomsoorten hadden een zeer diverse samenstelling om zo het bos meer biodiverse en klimaat robuuster te maken. Deze bomen komen nog niet terug in de onderstaande figuur omdat ze pas worden meegeteld in de boomsoortensamenstelling als ze minimaal 5 meter groot zijn. De aanplant is met wisselend succes geslaagd omdat 2022 (het plantjaar) een extreme zomer kende.

Boomsoortensamenstelling 2020 vs 2025

Naast het laten toenemen van het aandeel inheemse loofbomen was een belangrijke doelstelling om meer variatie te krijgen in het kronendak van het bos. Doordat er al een redelijke tijd niet meer was gedund was het kronendak zeer gesloten. Dit had het effect dat er maar een beperkte struiklaag aanwezig was en natuurlijke verjonging vrijwel ontbrak. Gezien de achterstand in het onderhoud en het daarmee aanwezig zijn van zeer veel gevaarlijke bomen langs wegen en paden heeft dit prioriteit gehad in de dunning. Hierdoor is er voornamelijk langs wegen en paden structuur variatie ontstaan. Dit heeft het effect dat er meer licht is gekomen om de struiklaag tot ontwikkeling te laten komen. Deze ruimte is voor nu voornamelijk ingenomen door stobben van Amerikaanse eik die weer zijn uitgelopen en door Amerikaanse vogelkers. De komende beheerronde zal hier echter nog in gestuurd worden. De inheemse struiklaag laat tevens een lichte toename zien.

Amerikaanse vogelkers

Bedekking	2020	2025	
0-1%	14%	11%	-3%
1-5%	39%	42%	3%
5-25%	30%	24%	-7%
25-50%	14%	21%	7%
50-75%	3%	3%	0%
Totaal	100%	100%	

Amerikaanse eik

Bedekking	2020	2025	
0-1%	50%	25%	-25%
1-5%	38%	35%	-3%
5-25%	8%	27%	19%
25-50%	4%	13%	9%
Totaal	100%	100%	0%

Inheemse struiklaag

Bedekking	2020	2025	
0-1%	14%	11%	-3%
1-5%	38%	28%	-10%
5-25%	46%	59%	13%
25-50%	1%	1%	0%
50-75%	1%	1%	0%
Totaal	100%	100%	

De tabellen geven weer hoe de bedekking van Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik en de inheemse struiklaag is verdeeld over het totale bosgebied. De eerste kolom (0-1%, 1-5%, 5-25% enz.) laat zien hoeveel procent van de bodem in een vak wordt bedekt door de betreffende soort. Bijvoorbeeld: een bedekking van 5-25% betekent dat in een vlak van 100 m² tussen de 5 en 25 m² wordt bedekt door die soort. De kolommen 2020 en 2025 geven vervolgens aan welk deel van het totale bosgebied in die bedekkingsklasse valt.

Als in 2020 bij Amerikaanse vogelkers 14% staat in de klasse 0-1%, betekent dit dat 14% van het bosoppervlak vrijwel geen vogelkers bevatte. Door 2020 en 2025 te vergelijken, wordt zichtbaar of soorten zich uitbreiden of juist afnemen. Een verschuiving naar hogere bedekkingsklassen betekent dat een soort op meer plekken dominant aanwezig is. Een verschuiving naar lagere klassen betekent dat de soort terrein verliest.

Samenvatting:

Ondanks dat 5 jaar een relatief korte periode is om bosontwikkeling te beoordelen lijkt de dunning gezorgd te hebben dat het inheems loofhout is toegenomen in de kroonlaag, er plaatselijk meer variatie is in kroonsluiting en dat er een toename is van de struiklaag met deels wel minder gewenste soorten. Daarnaast is de boomsoorten samenstelling diverse geworden in het object en op opstandniveau. Hiermee is de eerste stap gezet richting het realiseren van de doelstellingen van het beheerplan. Doordat de ingreep zich voornamelijk heeft gericht op het vrijstellen van gewenste soorten die al aanwezig waren in het kronendak en gevaarlijke bomen langs wegen en paden lag het in de lijn der verwachting dat de struiklaag nog een beperkte ontwikkeling zou laten zien.

In 2026 staat er weer een dunning gepland in dezelfde bosgebieden. Doordat nu de achterstand is weggewerkt langs wegen en paden zou de dunning zich moeten richten op:

1. Verder vrijstellen van inheems loofhout algemeen en mengboomsoorten in monoculturen om zo opstanden diverse te maken en meer gelaagd.
2. Creëren van meer variatie in kronendak voor struiklaag en natuurlijke verjonging.
3. Boomveiligheid langs wegen en paden.
4. Plaatselijk zijn er vitaliteitsproblemen met Douglas. Dit vraagt om aandacht in het kader van boomveiligheid gezien de drukte van deze gebieden. Daarnaast zullen op deze locaties aanvullend aangeplant worden om zo snel mogelijk weer kroonsluiting te krijgen.

In zijn algemeenheid laat naar ons idee de evaluatie een goede eerste stap zien in de richting van de doelen van het beheerplan. Tijdens de volgende dunning kan de ontwikkelingsrichting verder worden bijgestuurd en kan er gewerkt worden aan met name verjonging en het laten toenemen van het aandeel loofhout nu de veiligheid beter op orde is.

